

Bijlage 1. Ecologisch onderzoek

Ecologisch onderzoek – Herinrichting Haadwei De Falom

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw), een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 9 september 2015 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs.

WET- EN REGELGEVING

Het onderzochte gebied betreft vier locaties langs de Haadwei waar een bestemmingswijziging aan de orde is. Ter hoogte van de Rinewâl betreft het een asfaltweg met bomen langs beide zijden. Ter hoogte van de Hegewâl betreft het een deel van een schapenweide met bomen langs de randen. De derde locatie ligt iets ten noordwesten van de schapenweide. Dit betreft een deel van een asfaltweg met grasbermen. De vierde locatie betreft een deel van het fietspad en berm met sloot ter hoogte van de Achterwei. Langs de Rinewâl en de Haadwei worden enkele bomen gekapt, langs een bomenrij in de schapenweide wordt een watergang gegraven. Het fietspad langs de Haadwei ter hoogte van de Achterwei wordt verwijderd. De naastgelegen sloot wordt gedempt en verlegd.

PLANGEBIED

Figuur 1. Locatie ter hoogte van Rinewâl

Figuur 2. Schapenweide en asfaltweg ter hoogte van Hegewâl

Figuur 3. Fietspad en sloot ter hoogte van Achterwei

Onderzoek

Soortbescherming

FLORA- EN FAUNAWET

Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Ffw van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

INVENTARISATIE

Ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde soorten is, naast het afgelegde veldbezoek, via Quickscanhulp.nl¹ (© NDFF - quickscanhulp.nl 03-09-2015 13:58:56) soortinformatie uit de Nationale Database Flora en Fauna² opgevraagd. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van diverse streng beschermde planten- en diersoorten bekend waaronder de middelzwaar beschermde vissoort kleine modderkruiper. Op basis van de terreinomstandigheden in en direct rond het plangebied kan gesteld worden dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent.

De (te kappen) beplanting langs de Rinewâl en langs de Haadwei bestaat uit lijsterbes, es, gewone esdoorn en zwarte els. In de ondergroei staat onder andere braamstruweel, kruipende boterbloem, ridderzuring, brede stekelvaren en grote brandnetel. In de schapenweide langs de Hegewâl groeien soorten als smalle weegbree, kruipende boterbloem en gewone paardenbloem. In de berm

¹ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

en slootkanten ter hoogte van de Achterwei groeit harig wilgenroosje, ridder-zuring, grote brandnetel en opslag van zwarte els. Beschermde plantensoorten zijn op de locaties niet waargenomen en worden er gezien de terreinomstandigheden en aangetroffen soorten ook niet verwacht.

De te realiseren watergang in de schapenwei sluit aan op een greppel langs de Haadwei. Ten tijde van het veldbezoek stond er weinig water in de greppel. De greppel is waarschijnlijk niet jaarrond watervoerend. Gezien de grote hoeveelheid afgevallen blad en de schaduwwerking die uitgaat van naastgelegen bomen is de greppel niet geschikt als leefgebied voor beschermde vissoorten. De sloot nabij de Achterwei is wel jaarrond watervoerend. Kleine modderkruiper is een soort van stilstaand en langzaam stromend water met een rijke vegetatie. Het is mogelijk dat kleine modderkruiper voorkomt in deze sloot. De sloot is tijdens het veldbezoek niet bevestigd.

In opgaande beplanting in en rond het plangebied kunnen algemene vogels als merel, vink en winterkoning tot broeden komen. Nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn niet aangetroffen. De bomen in het plangebied beschikken ook niet over ruimten (zoals holten) die voor vleermuizen geschikt zijn als verblijfplaats. Het plangebied vormt wel onderdeel van foerageergebied van vleermuizen. Te verwachten soorten zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. In het plangebied zijn verder licht beschermde soorten als (spits)muizen, egel en gewone pad te verwachten.

Het plangebied zal door de kap en aanplant van enkele bomen als foerageergebied voor vleermuizen enigszins veranderen maar niet als zodanig verloren gaan. In de directe omgeving is ook geschikt foerageergebied aanwezig. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen wel verblijfplaatsen van enkele licht beschermde soorten worden verstoord en/of vernietigd (artikel 9 Ffw). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 11 Ffw). Licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Ffw.

TOETSING

Ten aanzien van broedvogels dient bij de planning en uitvoering van werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen (artikel 11 Ffw). Voor de in en direct rond het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Ffw. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Er wordt een klein deel van een sloot ter hoogte van de Achterwei gedempt en er wordt een nieuwe watergang gegraven. Er bestaat een kans dat kleine modderkruiper hier voorkomt. Ten aanzien van kleine modderkruiper leidt dempen van de sloot mogelijk tot een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Bij het (onzorgvuldig) uitvoeren van de werkzaamheden bestaat een kans dat kleine modderkruiper worden verstoord en/of gedood. Dit is in strijd met artikel 9. Indien de werkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode worden uitgevoerd, kunnen eieren van deze vissoort bij de werkzaamheden worden beschadigd en/of vernield (artikel 12 Ffw).

Indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode, bijvoorbeeld de Gedragscode Provinciale infrastructuur of Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen, is een ontheffing ten aanzien van kleine modderkruiper niet nodig. Wanneer wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode geldt namelijk een vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikelen 9, 11 en 12.

Gebiedsbescherming

Voor het plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de provinciale structuurvisie en verordening.

NATUURBESCHERMINGSWET 1998

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Activiteiten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Nbw 1998 een externe werking kent.

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De EHS (tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale EHS is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN DE EHS

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de EHS-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

Het plangebied is geen onderdeel van een beschermd gebied in het kader van de Nbw 1998 en de gronden zijn niet aangewezen als EHS, natuurgebied buiten de EHS of als weidevogelkansgebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied (ruim 50 meter afstand) betreft een groenstrook langs de Hegewâl, die is aangewezen als natuur buiten de EHS. Op een afstand van ruim 100 meter ten zuiden van de Rinewâl liggen graslanden die zijn aangewezen als be-

schermde gebied in het kader van de EHS. Beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998 liggen op een afstand van meer dan 8 km ten zuidwesten van het plangebied.

Gezien de terreinomstandigheden en ligging van het plangebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling worden met betrekking tot het voorgenomen plan op voorhand geen negatieve effecten op beschermde (natuur)gebieden verwacht. Het plan heeft in het kader van de Nbw 1998 geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Het plan is daarnaast niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

TOETSING

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een vooronderzoek in het kader van de Ffw, een Voortoets in het kader van de Nbw 1998 of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Voor uitvoering van het plan is geen ontheffing van de Ffw of een vergunning op grond van de Nbw 1998 nodig. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient wel rekening te worden gehouden met nestelende vogels. Verstoring van broedgevallen (in gebruik zijnde nesten) van vogels dient te worden voorkomen. Wanneer bij werkzaamheden aan de sloot ter hoogte van de Achterwei gewerkt wordt volgens een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode zijn ten aanzien van kleine modderkruiper geen verbodsovertredingen aan de orde.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg staat.